

Natura 2000

Värdefull natur i EU

Natura 2000 skapades inom EU för att hejda utrotningen av djur och växter och för att förhindra att deras livsmiljöer förstörs. Den vanligaste orsaken till utarmningen av vår natur är att arternas livsmiljöer försvinner. Därför har värdefulla naturområden runt om i Europa utpekats som Natura 2000-områden. Varje land väljer själva ut sina områden och gör det med utgångspunkt från de listor på livsmiljöer och arter som finns i fågeldirektivet (2009/147/EG) och art- och habitatdirektivet (2006/105/EG).

Foto: Henrik Josefsson

Foto: Gabrielle Rosquist

Foto: Lars Åke Flodin

Foto: Mattias Sterner

Läderbagge, sandnejlika, sydlig kärnsnäppa och större vattensalamander tillhör de arter som omfattas av fågel- eller art- och habitatdirektiven. Dessa arter skyddas även utanför Natura 2000-områden.

Fågel- och habitatdirektiven utgör grunden för EU:s naturvårdspolitik och omfattar över 170 olika naturtyper och mer än 900 växt- och djurarter. I Sverige finns 90 av livsmiljöerna och drygt 100 växt- och djurarter. Dessutom häckar i Sverige cirka 60 av de fågelarter som beskrivs i fågeldirektivet. Varje Natura 2000-område har en bevarandeplan som tas fram av länsstyrelsen. Här beskrivs vilka naturvärden som finns i området, vilka hot som är kända mot en god bevarandestatus av livsmiljöer och arter. Syftet och målet med bevarandet ska också beskrivas.

Vad är gynnsam bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha gynnsam bevarandestatus. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan gynnsam bevarandestatus innebära att området är tillräckligt stort, att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär gynnsam bevarandestatus att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

Vad innebär Natura 2000 för markägare och brukare?

Natura 2000 ska bevara värdefull natur men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället. I varje enskilt fall avgörs vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas. Ingrepp eller åtgärder, innanför *eller* utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd från länsstyrelsen. Ingrepp kan tillåtas om det utformas så att områdets naturvärden även i fortsättningen har en gynnsam bevarandestatus. Det är den som ska utföra åtgärden eller verksamheten som ska söka tillstånd. En ansökan ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Ofta inleder man processen med att ha ett samråd med länsstyrelsen för att kunna bestämma om tillståndsansökan behövs och hur innehåll och avgränsning av MKB ska se ut.

Får man idka skogsbruk i Natura 2000-områden?

Alla skogsbruksåtgärder är inte förbjudna i eller nära ett Natura 2000-område men en god regel är att alltid kontakta skogsvårdsstyrelsen för råd innan man gör åtgärder i skogsmark. För skogsområden som är mindre än 0,5 hektar kontaktas länsstyrelsen. Åtgärder som kan vara svårt att få tillstånd för är exempelvis utdikning av myrmark eller avverkning av sumpskog. Andra exempel på åtgärder som tidigare inte krävde tillstånd men där det kan behövas tillstånd i Natura 2000-områden är grävning eller schaktning i naturmark eller vatten samt röjning och gallring på skogsmark när arbetet inte ingår i naturvårdsskötsel.

Faunadepåer är ansamlingar med död ved som lämnas till förmån för vedlevande insekter.

Foto: Kenneth Claesson

Vem ansvarar för Natura 2000?

Naturvårdsverket samordnar arbetet med Natura 2000. Länsstyrelserna svarar för skötsel, skydd och tillsyn för de svenska Natura 2000-områdena. Tillsyn gällande skogliga åtgärder svarar skogsvårdsstyrelserna för medan kommunerna ansvarar för sina reservat och Generalläkaren för åtgärder som berör försvaret.

Vill du veta mer?

Det finns mer information om arbetet med Natura 2000 på Naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se. Man kan också kontakta Länsstyrelsen i Skåne län för mer information om arbetet med Natura 2000 i Skåne.

Länsstyrelsen i Skåne län

För mer information om arbetet med Natura 2000 i Skåne, kontakta länsstyrelsen 010-224 10 00 eller gå in på hemsidan, www.lansstyrelsen.se/skane/N2000.

Länsstyrelsen
Skåne

Foto: Helena Bager